

Hengstensperma als kwaliteitsproduct bij hengstenhouder en GD

dr. Thomas Dijkstra, dierenarts

De zwakste schakel bepaalt de sterkte van een ketting. Zo is het ook bij vruchtbaarheid. Alle onderdelen dienen goed te zijn, anders wordt er geen gezond veulen geboren.

Een goed resultaat is te verwachten met een vruchtbaar merrie, het juiste inseminatiemoment, een kundige inseminator, een juiste manier van verwerken en verzenden van sperma en een goede spermakwaliteit. Dit laatste vormt in het geheel een belangrijke schakel.

Borgen van goede spermakwaliteit

Via certificering, keuring voor de stamboeken en diepvriessperma beoordeelt de GD de hengsten op hun spermakwaliteit. Ook de hengstenhouders doen spermaonderzoek. Hierbij kunnen de eigen bevindingen vergeleken worden met een onafhankelijke uitslag. Zo wordt het sperma continu gevolgd om een goede kwaliteit te hebben. Ook de GD wordt als onafhankelijk laboratorium getoetst en is voor het spermaonderzoek ISO 17025 geaccrediteerd. Dat geeft

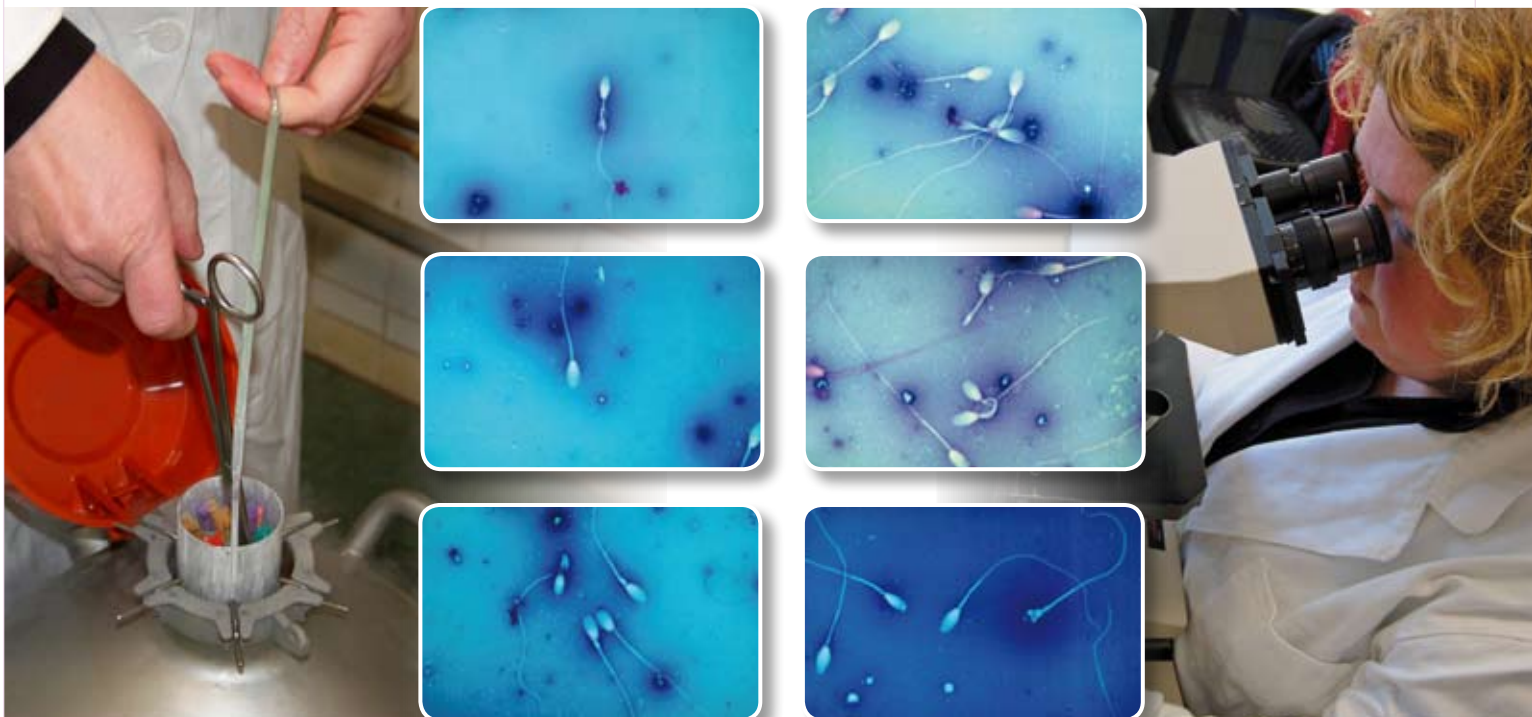
de garantie dat het onderzoek op de juiste en goede manier wordt uitgevoerd. Het sperma moet dan ook bij de juiste temperatuur onderzocht worden. Ook afwijkingen in morfologie moeten worden vastgelegd.

Spermaonderzoek

Het sperma wordt beoordeeld op verschillende onderdelen zoals concentratie, volume, beweeglijkheid, afwijkingen en levende of dode zaadcellen. Het eindcijfer is de TNB, ofwel het totaal aantal normaal bewegende zaadcellen. Niet alleen het eindcijfer is van belang. Ook de verschillende aspecten van het spermaonderzoek moeten voldoende zijn. De beweeglijkheid, concentratie en de morfologie worden met behulp van de microscoop beoordeeld. Het percentage bewegende cellen en de aard van de bewegingen worden beoordeeld,

direct na afname van het sperma, na 24 en 48 uur. Met een kleuring worden vervolgens het aantal levende en dode zaadcellen vastgesteld. Er dienen voldoende zaadcellen van goede kwaliteit in het spermamonster te zitten. Ziekteverwekkers mogen er uiteraard niet in zitten. Het certificeringsonderzoek kijkt daarom naast het onderzoek op de zaadcellen ook naar ziekteverwekkers, en wel door middel van kweek- of bacteriologisch onderzoek.

De GD kan ook een compleet vruchtbaarheidsonderzoek van een hengst uitvoeren, inclusief het tweemaal met één uur tussenruimte laten springen en het klinische onderzoek van het geslachtsapparaat. Dit onderzoek wordt gedaan in Oldeholt-pade (Fr.). Voor informatie en afspraken: tel. 0561-68 94 76.

Diepvriessperma in een stikstofvat

Spermacellen

Microscopisch onderzoek van diepvriessperma